

Begäran om yttrande i ärende gällande ansökan om nätkoncession för linje avseende en 245 kV- markledning från terminalplats Örby till station Högdalen (RL9)

Remiss från Energimarknadsinspektionen
Remisstid den 30 april 2026

Förslag till beslut

Borgarrådsberedningen föreslår att kommunstyrelsen beslutar följande.

1. Remissen besvaras med Stockholms stads yttrande, bilaga 1 till promemorian.
2. Paragrafen justeras omedelbart.

Föredragande borgarrådet Karin Wanngård

Sammanfattning av ärendet

Ellevio innehar koncession för en 220 kV-luftledning som sträcker sig mellan station Högdalen och skarvpunkt Örby. Från Örby går ledningen i en tunnel norrut mot station Skanstull i Mårtensdal. Mot bakgrund av att koncessionen bara gäller till och med den 17 maj 2026, att ledningens nuvarande utformning inte uppfyller Ellevios försiktighetsprincip vad gäller magnetfält samt att kommunen planerar att exploatera marken avser Ellevio att ersätta den befintliga 220 kV-luftledningen med en markförlagd ledning på sträckan. Energimarknadsinspektionen har begärt ett yttrande från Stockholms stad gällande Ellevio AB:s ansökan.

Den nya markledningen ska ersätta befintlig luftledning som idag går längs Örbyleden. Stockholms stad arbetar med att ta fram ett nytt detaljplaneförslag med bostäder, kontor, förskola och verksamhetslokaler för del av området för den norra delen av Örbyleden. Planförslaget benämns ”1 200 bostäder längs Örbyleden”. Ellevio har i samråd med Stockholms stad gjort en framkomlighetsstudie i syfte att hitta en ledningssträckning som i så begränsad omfattning som möjligt påverkar utformningen av kommande detaljplan.

Den nya 245 kV-markledningen ska ersätta befintlig luftledning som idag går längs Örbyleden. Ansökan om nätkoncession för markledning följer huvudsakligen Örbyledens körfält och bedöms inte innebära någon konflikt med stadens planer på

exploatering. Ellevio anser denna placering som det mest lämpliga alternativet ur ett genomförandeperspektiv. Detta alternativ har också förordats av staden i den tidiga myndighetsdialog och omfattande sträckningsutredning som projektet genomfört inför samrådet.

Ansökan om fastställelse av återställningsåtgärder inför raseringen av luftledningen sker separat efter att en utredning har gjorts huruvida fundamenten kan tas upp i sin helhet eller om det på enskilda platser finns tydliga motstående platsspecifika intressen som överväger nyttan med ett upptag. Ett samråd enligt 6 kap. miljöbalken har genomförts. Länsstyrelsen Stockholms län har den 24 juni 2025 beslutat att den nya markförlagda 220 kV-ledningen inte kan antas medföra betydande miljöpåverkan.

Beredning

Ärendet har remitterats till stadsledningskontoret.

Stadsledningskontoret anser att det är positivt för staden att kraftledningen får nätkoncession då den är ett viktigt bidrag till att säkra stadens elförsörjning.

Föredragande borgarrådets synpunkter

Det är angeläget att kapaciteten i elnätet byggs ut och att Stockholm kan fortsätta stadsutvecklingen. Jag välkomnar därför detta projekt som är en av flera förstärkningsåtgärder som genomförs inom projektet Storstockholm Väst för att möta det växande behovet av el i Stockholmsregionen. Projektet bidrar tillsammans med andra nätförstärkningar till att öka driftsäkerheten i elnätet och trygga elförsörjningen i stora delar av Stockholm. Det är avgörande både för Stockholms utveckling och klimatomställning. Projektet bidrar också till att minimera påverkan på framtida exploatering längs Örbyleden, som i översiktsplanen är utpekad som ett framtida urbant stråk.

Eftersom Örbyleden inklusive dess gång- och cykelvägar utgör en betydelsefull länk för transporter är samverkan med staden avgörande för ett lyckat projekt.

Stockholm den 22 april 2026

Karin Wanngård

Bilagor

1. Stockholms stads yttrande, dnr KS 2026/377-6.1
2. Remiss – Begäran om yttrande i ärende gällande ansökan om nätkoncession för linje avseende en 245 kV-markledning från terminalplats Örby till station Högdalen (RL9), dnr KS 2026/377-1.1
3. Bilaga - Kartor över natur- och kulturvärden, dnr KS 2026/377-1.2

Borgarrådsberedningen tillstyrker föredragande borgarrådets förslag.

Ärendet

Ellevio innehar koncession för en 220 kV-luftledning som sträcker sig mellan station Högdalen och skarvpunkt Örby. Från Örby går ledningen i en tunnel norrut mot station Skanstull i Mårtensdal. Mot bakgrund av att koncessionen upphör att gälla inom närmaste åren, att ledningens nuvarande utformning inte uppfyller Ellevios försiktighetsprincip vad gäller magnetfält samt att kommunen planerar att exploatera marken kommer Ellevio att ersätta den befintliga 220 kV luftledningen med en markförlagd ledning på sträckan mellan Högdalen och Örby, en sträcka om cirka 3,5 km. Ledningen behövs för att möta stadens framtida elbehov och kan inte avvecklas. Energimarknadsinspektionen har begärt ett yttrande från Stockholms stad gällande Ellevio AB:s ansökan.

Stockholms stad arbetar med att ta fram ett nytt detaljplaneförslag med bostäder, kontor, förskola och verksamhetslokaler för del av området för den norra delen av Örbyleden. Planförslaget benämns ”1200 bostäder längs Örbyleden”. Inom ramen för Ellevios framkomlighetsstudie har ett antal samordningsmöten med Stockholms stad genomförts i syfte att hitta en ledningssträckning som i så begränsad omfattning som möjligt påverkar utformningen av kommande detaljplan. När den nya markförlagda ledningen är driftsatt kommer befintlig luftledning att raderas. Ellevio kommer också radera tillhörande anläggningar och vidta andra åtgärder för återställning. Innan raseringen kan påbörjas ska nätkoncession för luftledning återkallas enligt ellagen 2 kap 18 § eftersom den inte längre behövs för att säkerställa en säker elförsörjning.

Ledningen utgår från befintlig station i Högdalen och följer Örbyledens västra körfält längs en sträcka om cirka 2,5 km norrut från korsningen med Stallarholmsvägen till strax innan korsningen Örbyleden/Skönsmovägen. Här korsar ledningen Örbyledens östra körfält och sträcker sig sedan vidare norrut över en trädbeklädd grönyta. Därefter korsar ledningen Skönsmovägen och sträcker sig sedan i den öppna ytan strax söder om gång och cykelvägen. De sista cirka 150 meterna fram till skarvplatsen i Örby följer ledningen gång- och cykelväg. Den planerade ledningen är cirka 3,5 km lång.

Genomförandet med denna placering bedöms inte innebära någon konflikt med Stockholms stads omfattande planer på exploatering. Alternativet har också förordats av Stockholm stad i den omfattande sträckningsutredning som projektet genomfört.

För att få bygga och använda en kraftledning krävs tillstånd, så kallad nätkoncession för linje. Bestämmelser om nätkoncession för linje återfinns i ellagen (1997:857). I en ansökan om betydande miljöpåverkan. Samrådsförfarandet och upprättandet av ett förenklat underlag sker i enlighet med vad som föreskrivs i 6 kap. miljöbalken (1998:808). Syftet med samrådet är att ge berörda möjlighet att lämna platsspecifik information, få insyn och lämna synpunkter på de utredningar som gjorts. Ansökan om nätkoncession sänds till Energimarknadsinspektionen som remitterar handlingarna till samtliga berörda instanser. Efter remisstiden beslutar Energimarknadsinspektionen om koncession. En nätkoncession för linje gäller som huvudregel tills vidare, en beviljad koncession kan omprövas efter tidigast 40 år.

Området omfattas av Översiktsplan för Stockholms stad. Översiktsplanen återkommer till att det finns potential för stadsutveckling med bostadsbyggande och sammankoppling av omkringliggande stadsdelar, samt att Örbyleden kan utvecklas till ett urbant stråk. I anslutning till korsningen Örbyleden-Huddingevägen finns ett område utpekat som stadsutvecklingsområde, omvandling med mycket stora stadsutvecklingsmöjligheter. I översiktsplanen framgår att både Huddingevägen (väg 226) och Örbyleden (väg 229) är av riksintresse med särskild betydelse för regional och interregional trafik.

Under samrådet har några kommentarer inkommit om den planerade kraftledningens förhållande till områdets detaljplaner. Dialog pågår med Stockholms stad och de företag som bedriver verksamhet på de berörda detaljplanerade ytorna. Ellevio gör bedömningen att den nya planerade kraftledningen är förenlig med planernas syften.

Utredningsområdet omgärdas också av tät bostadsbebyggelse vilket innebär att utrymmet för planerad verksamhet är mycket begränsad. Därtill har Stockholm stad planer att utveckla området norr om Örbyleden med bostäder, plats för kontor, förskola, verksamhetslokaler samt en park, vilket också begränsar utrymmet för planerad markförlagd ledning. Den planerade kraftledningen berör inget naturreservat, Natura 2000-område, riksintresse för naturmiljö, skogliga biotopskyddsområden eller andra skyddade områden. Kraftledningen berör inte heller några våtmarker, naturminnen eller nyckelbiotoper. Den planerade kraftledningen ligger i direkt närhet till fornlämning L2013:1853 som utgörs av bebyggelselämningar. I övrigt finns inga kända kulturlämningar eller andra kända värden för kulturmiljön i direkt anslutning till sträckningen. Infrastrukturen utgörs bland annat av Örbyleden, Huddingevägen och tunnelbanan men också av mindre vägar, exempelvis Grycksbovägen och vägar inom bostadsområden.

Remissammanställning

Ärendet har remitterats till stadsledningskontoret.

Stadsledningskontoret

Stadsledningskontorets tjänsteutlåtande daterat den 27 mars 2026 har i huvudsak följande lydelse.

Stadsledningskontoret anser att det är positivt för staden att kraftledningen får nätkoncession då den är ett viktigt bidrag till att säkra stadens elförsörjning. Stadsledningskontoret anser att det är angeläget att kapaciteten i elnätet byggs ut. Den planerade ledningen är en av flera förstärkningsåtgärder som Ellevio genomför inom projektet Storstockholm Väst för att möta det växande behovet av el i Stockholmsregionen. Tillsammans med andra nätförstärkningar som pågår i regionen bidrar projektet till att öka driftsäkerheten i elnätet och trygga elförsörjningen i stora delar av Stockholm.

Stadsledningskontoret anser att Ellevios sträckningsalternativ enligt ansökan om nätkoncession är det mest lämpliga alternativet för en ny markkabel mellan station Högdalen och station Örby. Sträckningen är väl bearbetad i dialog med Stockholms stad för att minimera påverkan på framtida exploatering längs Örbyleden. I översiktsplanen är Örbyleden utpekade som ett framtida urbant stråk. För de första cirka 300 meterna från station Högdalen förutsätts alternativet "Selaövägen" som går genom hårdgjord mark i Högdalens verksamhetsområde. På så sätt undviker ledningsförläggningen att påverka naturmarken öster om verksamhetsområdet.

Örbyleden utgör en betydelsefull länk för transporter i Stockholm och kan med nedsatt funktion generera omfattande trafikstörningar i regionen. Gång- och cykelvägarna norr och söder om Örbyleden är utpekade som primära stråk i stadens cykelplan. Samverkan med staden är därför avgörande för ett lyckat projekt.